

DIANA MANDACHE

BALCICUL
REGINEI MARIA

CUPRINS

I.	Dincolo de mări	9
	DUCELE DE EDINBURGH. MARIA LA OSBORNE, EASTWELL, MALTA, FABRON. HERALDICĂ ȘI SIMBOLURI	
II.	În căutarea Paradisului	23
	CĂSĂTORIA. PALATUL COTROCENI – IMAGINEA NOII IDENTITĂȚI	
III.	Balcicul Reginei	31
	ORIENTUL ROMÂNIEI. FOTOGRAFI. DELEGAȚIA AMERICANĂ. TENHA YUVAH-UL SULTANEI	
IV.	Din Paradis: scrisori, jurnal, fotografii	57
	ROXO WEINGARTNER. „VAHDAH”. REGENȚA. VIZITE. EUGEN ZWIEDINEK. RAY BAKER HARRIS. MADONNA STELLA MARIS	
V.	Inima Reginei	163
	FUNERALII. TESTAMENT. DEMERSUL LUI MIGNON ÎN ANGLIA. STELLA MARIS. CAROL ȘI MIHAI LA BALCIC	
VI.	Tenha Yuvah după Tratatul de la Craiova	177
	PROPRIETATE REGALĂ. PROPRIETATE URBANĂ ROMÂNEASCĂ. CASĂ DE ODIHNĂ ȘI CREAȚIE ÎN BULGARIA. CENTRUL CULTURAL „DVORETSA”	
VII.	Documente diplomatice	191
	<i>Surse documentare și fotografice</i>	200
	<i>Note</i>	201

EX-LIBRIS - MARIE

Regina Maria (1875-1938)

I

Dincolo de mări

*Cât de minunată e puterea amintirii!... Ca o baghetă magică
reînvie imagini demult uitate. Imagini ce amintesc locuri,
chipuri, cuvinte rostite, gânduri gândite... Vraja memoriei!*

Maria, Regina României

Regina Maria a purtat în sufletul său amintirea familiei regale britanice, casele părinților, Eastwell și Clarence House, precum și reședințele bunicii de la Windsor la Osborne. Maria a preluat idei și imagini din acele locuri și a creat un stil propriu, mai târziu asimilând arta populară românească sau tradițiile balcanice cu influențe orientale. Deopotrivă, fiecare drum sau călătorie a însemnat o experiență pe care Maria de Edinburgh — și mai apoi Regina României — a metamorfozat-o în creații originale. Filosofia de viață a unei principese engleze s-a adaptat mai târziu unor realități diferite în patria adoptivă, aceasta reușind prin naturalețe să câștige simpatia oamenilor.

Tatăl său, Alfred, Ducele de Edinburgh, era al doilea fiu al Reginei Victoria și al Prințelului Consort Albert. Educația i-a fost implementată în spiritul imperial britanic, iar în 1856 a intrat în Marina Regală, avându-l ca tutore pe locotenentul John Cowell. Prințelul Albert scria în 1857 despre pasiunea pentru mare a fiului său, pe care, „ca părinți ai lui, credem că

The Navy & Army, ianuarie 1896

nu avem dreptul să i-o suprimăm⁴¹, chiar dacă în viitor avea să asigure succesiunea Ducatului de Coburg.

Din 1866, Alfred a devenit comandant al fregatei HMS Galatea cu rangul de căpitan, iar în 1878 a fost numit contraamiral al Marinei Regale britanice și amiral în 1887, în 1893 primind bastonul de amiral al Flotei. Prin căsătoria, în 1874, a Ducelui de Edinburgh cu Marea Ducesă Maria Alexandrovna, fiica Țarului Alexandru al II-lea, a primit o serie de titluri și în cadrul Flotei Imperiale Ruse, în 1878 fiind numit amiral.

Mândria navală britanică a fost transformată în meserie de fiul Reginei Victoria. Alfred de Edinburgh a călătorit la Capul Bunei Speranțe, Cape Town, în Australia, în Noua Zeelandă, Japonia, India, China, Pacific și în multe alte locuri. A devenit comandor

al flotei mediteraneene între anii 1886 și 1889, cartierul general fiind în Malta. În perioada 1890–1893, Alfred a devenit comandantul bazei navale Devonport, iar din 23 august 1893 renunță la cariera navală, preluându-și îndatoririle de succesori al unchiului său Ernst, în fruntea Ducatului de Saxa-Coburg și Gotha.

Copiii Ducelui de Edinburgh și ai Mariei Alexandrovna, Mare Ducesă a Rusiei, Ducesă de Edinburgh, au fost educați în spirit britanic potrivit prevederilor tratatului de căsătorie. Reședințele temporare de la Plymouth, Devonport au fost locuri de inspirație pentru copiii Ducelui de Edinburgh — mai ales pentru Principesa Maria —, locuri în care aceștia au îndrăgit marea, navigația. Fotografii realizate în Plymouth le înfățișează pe tinerele Principese de Edinburgh pozând în uniforme stilizate și caschete ale Marinei Britanice adaptate modei regale.

Ducele de Edinburgh împreună cu primii săi copii, Principele Alfred și Principesa Maria

Principesa Maria de Edinburgh apare fotografiată cu o șapcă de marinar ce avea inscripționat pe panglică „HMS Alexandra“, primul cuirasat britanic ce a fost lansat de un membru al familiei regale, Alexandra, Princesă de Wales. Cu ocazia lansării din aprilie 1875, au participat părinții Princesei Maria, Ducele și Ducesa de Edinburgh, Ducele și Ducesa de Teck, precum și Ducele de Cambridge. A fost un eveniment important pentru Marina Britanică, fiind cea mai rapidă navă de război. „HMS Alexandra“ a făcut parte din flota mediteraneeană aflată în Malta sub comanda Ducelui de Edinburgh. Uniformele stilizate sau cele originale erau elemente vestimentare la modă în rândul copiilor regali, fiind purtate în călătoriile private sau cu prilejul solemnităților oficiale.

Urmând tradiția britanică, Regina Maria a decis ca al doilea fiu al său, Principele Nicolae, să studieze la Colegiul Eton, apoi să urmeze cursurile unui colegiu naval din Regatul Unit, în anii '20. Tutorele lui Nicolae a fost Henry Hansell, cel care îndrumase educația copiilor Regelui George al V-lea. Hansell vizitase România alături de Nicolae în perioada vacanțelor. Pe 1 martie 1923, Regina Maria îi scria vărului său, Regele George, mulțumindu-i pentru sprijinirea fiului ei, confirmând că era „dorința mea cea mai mare, să-mi văd în sfârșit unul dintre băieți în Marina engleză, fiind idealul meu de când eram un copil. Amiralul Campbell s-a dovedit a fi un adevărat prieten, ce a făcut ca lucrurile să pară mai ușoare în toate privințele; neobosit, el m-a ținut permanent informată.“ Studioul fotografic Bassano Ltd., specializat în portretele multor case regale, cu adresa în Dover Street, l-au immortalizat pe Principele Nicolae (Nicky) în anii 1921–1923, în perioada studiilor sale din Anglia.

Osborne

Verile petrecute de Principesa de Edinburgh la reședința bunicii, Osborne House din Insula Wight, au avut o influență puternică asupra ideilor sale de mai târziu de a-și clădi o casă la mare. Osborne House reprezenta moda regalității și a aristocrației de a-și construi vile marine, departe

CURTEA VECHÉ

începi să afli

ISBN 978-606-588-741-1

9 786065 188741